

ΘΕΜΑ 5^ο

(ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ: Περί Μυστηρίων 140)

- Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε ὑμῖν ἄξιον, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμηθῆναι, ὅτι νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἄνδρες ἄριστοι καὶ εὐβουλότατοι δοκεῖτε γεγενῆσθαι, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τραπόμενοι τῶν γεγενημένων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ ὁμόνοιαν τῶν πολιτῶν. Συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους ἢ καὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς
- 5 ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ' εἰκότως δὴ δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶναι. Ἐπειδὴ τοίνυν παρὰ πάντων ὁμολογουμένως ταῦθ' ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ εἴ τις φίλος ὢν τυγχάνει καὶ εἴ τις ἐχθρός, μὴ μεταγνῶτε, μηδὲ βούλεσθε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι ταύτης τῆς δόξης, μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν τύχη ταῦτα μᾶλλον ἢ γνώμη ψηφίσασθαι.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 **τάδε:** αντικείμενο στο απαρέμφ. 'ἐνθυμηθῆναι'. **ὅτι νυνὶ πᾶσι.....:** ειδική πρόταση επεξήγηση στην αντωνυμία 'τάδε'. **τοῖς Ἑλλησιν:** συντάσσεται με το ρ. 'δοκεῖτε' ως δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου ή της αναφοράς 'κατὰ τὴν γνώμη ὅλων τῶν Ἑλλήνων φράνεσθε...'. **ἄνδρες:** κατηγορούμενο στο απαρέμφ. 'γεγενῆσθαι'.
- 2 **ἄριστοι καὶ εὐβουλότατοι:** επιθετικοὶ προσδιορισμοί. **δοκεῖτε γεγενῆσθαι:** προσωπική σύνταξη του ρ. με υποκείμενο το 'ὑμεῖς': 'ἐγὼ δοκῶ τινί = ἐγὼ φράνομαι σε κάποιον / κατὰ τὴν γνώμη κάποιου'. Το απαρέμφατο που ακολουθεῖ εἶναι αντικείμενο στο ρ. Ἀνάμεσα στο ρ. και στο απαρέμφ. ὑπάρχει ταυτοπροσωπία, γι' αυτό και το κατηγορούμενο 'ἄνδρες' βρίσκεται σε ονομαστική πτώση. **οὐκ...τραπόμενοι:** συνημμ. μτχ. επιρρ. αιτιολογική, 'διότι δεν οδηγεῖσθε...'. **τῶν γεγενημένων:** ἑναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, συντάσσεται με το ουσιαστικό 'τιμωρίαν' ως γενική αντικειμενική.
- 3 **τῆς πόλεως:** συντάσσεται με το 'σωτηρίαν' ως γενική υποκειμενική. **τῶν πολιτῶν:** συντάσσεται με το 'ὁμόνοιαν' ως γενική υποκειμενική.
- 4 **οὐκ ἐλάττους:** επιθετικός προσδιορισμός 'οὐκ ἐλάττονες'. **ἢ καὶ ἡμῖν:** β' ὅρος συγκρίσεως ἀπὸ τον συγκριτικό βαθμὸ 'ἐλάττους'. **τὸ δὲ... θέσθαι:** ἑναρθρο απαρέμφατο ως ουσιαστικό με υποκείμενο τὴν εννοούμενη αντωνυμία 'ὑμᾶς': 'το ὅτι θέτετε εσεῖς'. Το ἑναρθρο αυτό απαρέμφατο ἔχει λογική σχέση με τὴν αντωνυμία 'τοῦτ', η οποία εἶναι σε πτώση ονομαστική και εἶναι το υποκείμενο του ρ. 'δοκεῖ = αὐτό το πράγμα φράνεται...'. Ἀν η σειρά των λέξεων ἦταν ως εξής: 'τοῦτο, τὸ θέσθαι δοκεῖ', τότε τόσο η αντωνυμία ὅσο και το ἑναρθρο απαρέμφατο θα ἦταν στην ἴδια πτώση, ονομαστική. Τώρα ὁμως το ἑναρθρο απαρέμφατο ἐπειδὴ προηγείται στην περίοδο λόγου, χάνει τον ρόλο του υποκειμένου του ρ. και γίνεται αιτιατική επιρρ. της αναφοράς 'ὅσον ἀφορὰ το γεγονός ὅτι εσεῖς θέτετε...'. **τὰς γενομένας διαφορὰς:** το ἑναρθρο ουσιαστικό εἶναι αντικείμενο στο απαρέμφατο 'θέσθαι', και η ἐνδιάμεση ἑναρθρη μτχ. εἶναι επιθετικός προσδιορισμός.
- 5 **πρὸς ἀλλήλους:** συντάσσεται με το 'διαφορὰς'. **καλῶς:** συντάσσεται με το 'θέσθαι'. **τοῦτ':** ονομαστική πτώση υποκ. στο ρ. 'δοκεῖ', το οποίο εἶναι προσωπικό. **ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων:** το ου-

σιαστικό 'ἀνδρῶν' συντάσσεται με το 'ἔργον' ως γενική του δημιουργού, και τα δυο ακόλουθα επίθετα είναι επιθετικοί προσδιορισμοί. **ἔργον εἶναι:** το ουσιαστικό είναι κατηγορούμενο στο απαρέμφατο, και το απαρέμφατο είναι αντικείμενο στο ρ. 'δοκεῖ'.

- 6** Ἐπειδὴ...ταῦθ' ὑμῖν ὑπάρχει: δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση με ρ. το 'ὑπάρχει' και υποκ. το 'ταῦτα' ως αττική σύνταξη. Η έκφραση 'ὑπάρχει τί τινί = *υπάρχει κάτι σε κάποιον = έχει κάποιος κάτι*'. Η δοτ. 'ὑμῖν' είναι προσωπική κτητική. **παρὰ πάντων ὁμολογουμένως:** 'με τρόπο παραδεκτό από όλους', ο εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου. **καὶ εἴ τις φίλος... καὶ εἴ τις ἐχθρός:** δυο παραχωρητικές – υποθετικές προτάσεις, που επεξηγούν τον προηγούμενο εμπρόθετο 'παρὰ πάντων': 'είτε κάποιος είναι φίλος...είτε είναι εχθρός'. **φίλος ὢν:** η μτχ. είναι συνημμ. κατηγορηματική, και το ουσιαστικό είναι κατηγορούμενο.
- 7** μὴ μεταγνώτε: κύρια πρόταση με προστακτική έγκλιση και άρνηση: 'να μην αλλάξετε συμπεριφορά'. **μηδὲ βούλεσθε:** επίσης προστακτική έγκλιση με άρνηση.
- 8** μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν: ενν. 'μηδὲ <βούλεσθε> αὐτοὶ δοκεῖν': 'κι ούτε να θέλετε εσεῖς οι ἴδιοι να πιστεύετε ὅτι..', το απαρέμφ. 'δοκεῖν' είναι αντικ. στο ενν. 'μηδὲ βούλεσθε'. **ταῦτα...ψηφίσασθαι:** 'ὅτι πήρατε αυτές τις αποφάσεις', η αντωνυμία είναι σύστοιχο αντικείμενο στο απαρέμφατο, και το απαρέμφατο είναι αντικ. στο 'δοκεῖν'. **τύχη...μᾶλλον ἢ γνώμη:** και οι δυο δοτικές είναι επιρρηματικές του μέσου – οργάνου.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και αυτά εδώ, δικαστές, αξίζει να προσέξετε, ότι δηλ. τώρα κατά την γνώμη όλων των Ελλήνων θεωρήσθε ότι έχετε γίνει άνδρες και αξιοπρεπέστατοι και με ορθότατη κρίση, διότι δεν αποβλέπετε στην τιμωρία των πράξεων που έχουν γίνει, αλλά στην σωτηρία της πόλεως και στην ομόνοια των πολιτών. Κακοτυχίες μέχρι σήμερα συνέβησαν και σε πολλούς άλλους ανθρώπους, οι οποίες δεν είναι λιγότερες απ' αυτές που συνέβησαν σε εμάς. Όμως όσον αφορά το ότι εσεῖς θέτετε τις αντιδικίες μεταξύ μας σε σωστή βάση, αυτό το πράγμα εύλογα φαίνεται ότι είναι έργο ανθρώπων που είναι ευγενείς και σώφρονες. Επειδή λοιπόν αυτά τα προσόντα τα έχετε εσεῖς με ένα τρόπο που είναι παραδεκτός από όλους, είτε κάποιος συμβαίνει να είναι φίλος, είτε και εχθρός, μην αλλάξετε την συμπεριφορά σας, ούτε να θέλετε να στερήσετε την πόλη από αυτήν την καλή φήμη, και ούτε να θέλετε να πιστεύετε ότι εσεῖς οι ἴδιοι πήρατε αυτές τις αποφάσεις πιο πολύ χρησιμοποιώντας την τύχη, παρά την κρίση σας.